És diumenge, 27 de setembre, i el Palau de la Generalitat Valenciana respira calma. El president, Ximo Puig, hi arriba puntual i vestit de manera desenfadada. O més desenfadada del que és costum, vaja. Atén EL TEMPS durant tres hores, i tant durant l'entrevista com fora de micròfon, remarca la necessitat de "fer una reparació pública als marginats per l'anterior Govern", entre els quals, per exemple, el seu estimat Raimon, que aquest Nou d'Octubre, després de massa anys de menysteniment de part de la principal institució valenciana, rebrà l'Alta Distinció de la Generalitat. Al carrer, plou a bots i barrals, i Puig, és clar, no pot evitar la cançó: "Al meu país la pluja no sap ploure; o plou poc o plou massa; si plou poc és la sequera, si plou massa és un desastre".

—President Puig, els últims 20 anys, des que Joan Lerma va eixir per la porta fins que vostè hi ha entrat, per aquest despatx han passat quatre presidents del PP. Quants diria que realment van ser molt honorables?

—M'estalviaré de fer judicis sumaríssims a uns altres representants polítics. Els hi correspon als valencians, que ja ho estan fent. Malgrat que semble retòric, tots ells –com jo, quan ja no siga president– hauran de retre comptes davant la història. En qualsevol cas, és evident que en els últims 20 anys hi han hagut comportaments gens honorables.

—Des que el mes de juny Alberto Fabra va culminar el traspàs de poders, ha tornat a parlar-hi? Al capdavall, tant el Palau com la Generalitat en si semblaven propietat del PP, i com a nou inquilí que és vostè, li sorgiran dubtes de tota mena. No li consulta res, a Fabra?

—La veritat és que se'n va anar. Se'n va anar molt prompte [al Senat] i s'ha allunyat molt de la política valenciana, però tenim una bona relació. Vivim uns temps trepidants en què fins i tot costa fer allò que vols fer, però efectivament, vull mantenir una relació raonable amb els ex-presidents. De moment ja m'he reunit amb la seua substituta [la nova presidenta del PPCV, Isabel Bonig], una cosa que ell va tardar molt a fer amb mi.

—Del 1983 al 1995, les tres legislatures de Lerma a la presidència, el PSPV-PSOE sempre va governar en solitari. Ara, en canvi, vostè lidera un bipartit que, a més, no suma majoria absoluta a les Corts valencianes. Com afecta això la seua tasca?

—El context ha canviat molt, són uns altres temps. En aquella primera etapa vam posar les bases de l'autogovern, de les nostres institucions i de l'estat del benestar. El pas dels anys ens ha fet veure que va haver-hi mancances, però en general, va ser un èxit. L'actual Consell, en canvi, és un Govern del segle XXI, un segle de més complexitat pel que fa a la legitimació de la política, la vertebració dels governs, la implementació de la diversitat... Jo estic satisfet de com funciona el nostre Govern: haver de madurar prèviament cada idea, discutir-la a fons, influeix de manera positiva en la decisió final.

—Conversa cada dia amb la seua vice-presidenta, Mónica Oltra?

—No parlem diàriament, però quan ho fem, és amb confiança plena. Estic molt content de la nostra sintonia política i personal.

—Ja és una amiga o encara no passa de ser una companya de feina?

—Les amistats són producte del temps i de moltes altres consideracions, però insistesc que li tinc una gran estima política i personal. Una de les cares positives d'aquest procés és la meua relació amb Mónica Oltra.

—Tant vostè com ella semblen ser dues persones molt empàtiques.

—Ens duem bé, i això és positiu per a nosaltres i per al país.

—I amb Enric Morera? Abans de les eleccions, vostès tenien un tracte molt fluid. Encara és així?

—Li tinc molt d'afecte. Ara ocupa un espai institucional important, però en un altre àmbit: ell presideix les Corts, i jo, el Govern. Ara tinc més relació amb Mónica Oltra que no amb ell.

—Què en destacaria, d'aquests primers 100 dies de govern?

—Ha estat un temps de reparació que encara no s'ha acabat. De reparació de tots aquells que durant 20 anys van ser marginats pels anteriors governants. Hem de fer que, més enllà de les fronteres partidàries, la majoria de la ciutadania recupere la confiança en la Generalitat. Vaig complir la meua promesa de fer la primera trucada com a president a les víctimes del metro i més tard vam rebre-les ací, al palau. Va ser un acte d'una gran intensitat emocional. La Generalitat havia de demanar-los perdó i així ho va fer, igual com ara s'ha obert la comissió d'investigació a les Corts. Aquest Nou d'Octubre començarem a reparar persones com Raimon, bandejat durant les dues dècades de Govern del PP. No vull fer una Generalitat a l'inrevés, sinó cosir el país. El Govern per a uns quants s'ha de transformar en el Govern de tota la societat valenciana.

—Més enllà dels gestos simbòlics, quines decisions dels primers 100 dies de gestió el fan sentir-se més orgullós?

—Hem posat a l'agenda les dues grans qüestions que ens preocupen: la visibilitat

PUIG, SOTA LA TEMPESTA. La manca de finançament i d'inversió de l'Estat, el deute històric, la invisibilitat dels valencians i les implicacions del debat sobiranista català són els grans maldecaps del president del Consell, Ximo Puig.

del País Valencià a Espanya i el gir social. Malgrat la nostra situació financera, que és d'una gravetat extrema, ja hem pres mesures en aquest sentit: els primers recursos del FLA [fons de liquiditat autonòmica] els hem abocat a la dependència i no a unes altres coses; hem declarat la gratuïtat dels llibres de text; hem començat un pla pilot d'accés a l'escolarització als 2 anys amb l'objectiu d'eixamplar-lo a tots els xiquets i xiquetes de 0 a 3 anys; la sanitat torna a ser universal... En només 100 dies, hem pres tot de mesures que tenen a veure amb la quotidianitat de les persones. Hi ha una dreta i una esquerra a l'hora de governar, perquè nosaltres disposem de menys recursos que Catalunya, però allà els llibres de text els pagaran els pares i mares, i ací, la Generalitat.

—Bé, els pagaran al 33% la Generalitat, els ajuntaments i les diputacions, dues de les quals continuen en poder del PPCV. Els va molestar que no se'ls consultara la mesura, per cert.

—El banc de llibres, que és un projecte pedagògic molt ambiciós, va ser una proposta consensuada entre Presidència i les conselleries d'Educació i d'Hisenda, acordada amb les AMPA i a què hem convidat les diputacions perquè participen. Vam dir-los que era un anunci obert, que hi podien aportar les seues opinions. Cap ajuntament no s'ha sentit menyspreat pel fet de no haver sigut consultat. A més, la llei de coordinació de les diputacions, que encara és vigent, explicita que han de donar suport als ajuntaments i col·laborar amb la Generalitat en les seues accions competencials. En tot cas, vaig reunir-me amb els tres presidents de les diputacions per explicar-los que pensava posar en funcionament l'Agència Tributària Valenciana prevista a l'Estatut, i encara que en aquell moment tothom va estar-hi d'acord, el PP després no va voler donar-hi suport. Resulta trist, perquè les institucions han d'estar al servei dels valencians, no dels partits polítics. El PP s'equivocarà, si fa de les diputacions unes puntes de llança contra la Generalitat.

—El regust més amarg dels primers 100 dies al Consell és no haver pogut tenir una nova radiotelevisió valenciana el Nou d'Octubre, tal com havia promès?

—Això em sap greu, però em sap més greu no haver pogut solucionar problemes més immediats dels ciutadans, com ara el copagament –ho farem en aprovar-se la llei de pressupostos–, la desocupació i tots els temes relacionats amb l'exclusió social. Ara bé, necessitem una radiotelevisió pública valenciana i aviat en tindrem una de progressiva, que de bon començament no serà la televisió que volem, però que ens permetrà rendibilitzar els drets d'emissió –que cada mes ens costen un milió d'euros– i que els xiquets i les xiquetes tornen a tenir dibuixos animats en valencià. Al capdavall, es tractava de crear un "servei audiovisual valencià", una acció de xoc contra la mancança cultural i la pèrdua de recursos que significa no disposar d'una televisió en la nostra llengua, però no va reunir el consens necessari.

—De consens, sí que n'hi havia. D'aquest despatx va eixir un consens.

—Sí, però després no va ser així.

—La vice-presidenta va anunciar l'inici d'unes emissions televisives provisionals, amb continguts d'arxiu, però quatre dies després, Antonio Montiel va fer marxa enrere i va impossibilitar-ho. No em puc creure que no el molestara el canvi de postura del síndic de Podem.

—No visc aquesta qüestió com una derrota personal, ni de bon tros. Si aquest fóra el *modus operandi* permanent... Però no és el cas.

—El senyor Montiel va signar l'Acord del Botànic amb Oltra i vostè, però finalment, a la sessió d'investidura, va abstenir-se. A la fotografia posterior del teòric tripartit, això sí, sí que hi era.

—[*Riu.*] Cadascú té la seua manera d'actuar. Jo sóc molt respectuós amb ell, el considere una persona valuosa, però certament pense que els acords cal respectar-los sempre. Jo ho intente cada dia, malgrat les dificultats, i espere que tothom faça igual. En qualsevol cas, la desfeta de RTVV propiciada pel PP va ser terrible: van tancar-la de tan mala manera que ens costa més diners que si estiguera en funcionament, però encara em molesta més →

→ la maldat de complicar tant la reobertura. El camp de mines que han situat al voltant de RTVV no és tan sols una qüestió d'incompetència, sinó de mala fe. Van boicotar allò que sabien que eixiria de les urnes, i els valencians n'han de ser conscients. El culpable real que el Nou d'Octubre no hi haja una televisió és el PP. Ara farem una llei perquè la Generalitat recupere la capacitat de prestar aquest servei públic, i tot seguit, els socialistes retirarem el recurs que vam presentar al Tribunal Constitucional. El sindicat CGT va plantejar un recurs contra l'ERO d'extinció, i un cop es resolga, actuarem en conseqüència.

—La pressió dels ex-treballadors sobre el nou Consell és notable. No obstant això, la vice-presidenta ha afirmat que qui signa un ERO d'extinció "ja no és un heroi". Hi està d'acord?

—Els treballadors de RTVV han estat sotmesos al menyspreu del PP. Els sindicats han de defensar els seus drets i interessos, però efectivament, hem de fer la televisió del segle XXI i hem de comptar amb totes les opinions. Amb totes, no sols amb una en concret. No podem imitar el model de TV3, de Canal Sur, de Telemadrid o de TVE, ens cal una televisió nova, del nou segle. No hem de parlar del nombre de treballadors de la nova radiotelevisió fins que no en tinguem clar el model. I no sols hem de pensar en els ex-treballadors de RTVV, que han de tenir el paper que els pertoque, sinó també en els de l'audiovisual que no han cobrat cap indemnització ni han tingut dret a l'atur: actors, guionistes i tants altres.

—Amb tot, el gran repte de la legislatura és l'obtenció d'un sistema de finançament just. El ministre d'Afers Estrangers, José Manuel García-Margallo, ha insinuat que el nou model està enllestit i que resultarà molt més beneficiós per als valencians. En sap res?

—El ministre Margallo és una persona intel·ligent, amb molts coneixements, però em sembla poc intel·ligent que siga ell qui parle dels afers autonòmics. No tinc constància que hi haja hagut cap negociació. De fet, el senyor Rajoy ha esgotat tant com ha pogut la legislatura sense voler parlarne. Ha preferit ajornar-ho fins a la següent, i els valencians ja n'estem farts, no podem suportar la situació actual, és inassumible. Som cinc milions d'espanyols que ens trobem en pitjors condicions per culpa d'un Govern incapaç de solucionar-ho. Cada valencià rep 200 euros menys que la mitja-

na estatal. Amb el finançament d'Euskadi, cada any disposaríem de 10.000 milions d'euros més; amb el de Navarra, 6.000 milions més, i amb el d'unes altres comunitats autònomes, 4.000 o 5.000 milions més. No podem continuar així!

—El Pressupost de la Generalitat del 2015 supera de poc els 17.100 milions.

—Sí, i el Govern d'Espanya demana a les autonomies que discutesquen sobre un tros del pastís, no sobre el pastís sencer. Quina broma és aquesta? No, no, no! Ara ha aprovat un alleujament fiscal de 10.000 milions d'euros que repercutirà en la nostra educació, en la nostra sanitat, en la nostra dependència... I ho fa sense lleialtat. Cal trencar l'*statu quo*, definir quines polítiques públiques cal prioritzar i, tot seguit, acarar una reforma constitucional federalitzant, que garantesca les singularitat de les comunitats autònomes i la igualtat de tots els ciutadans. Quan ens diuen que hi ha igualtat entre els espanyols, és mentida! [*Colpeja la taula.*] Ara no hi ha igualtat entre els espanyols!

—Els concerts basc i navarrès haurien de passar a la història, doncs?

—Si els concerts no s'entenen com a privilegis, no caldria tocar-los. No dic que calga tocar les hisendes forals, només dic que el resultat final ha de reunir uns ítems d'igualtat. Els valencians no podem continuar com fins ara.

—Amb l'ex-*lehendakari* Patxi López n'ha parlat, de tot plegat?

—Sí, i ho entén. Tothom entén que nosaltres estem infrafinançats. Ara bé, cadascú fa la lectura que li interessa i jo no vull entrar en un escenari de confrontació amb les altres comunitats autònomes. Podem avaluar-ho tot, però en última instància, un ciutadà d'Euskadi i un del País Valencià han de tenir la mateixa despesa per habitant i per promoure l'economia. Des de la Comunitat Valenciana volem fer un model de finançament objectiu, raonable, que siga vàlid per a tot Espanya. És clar que hem de tenir en compte molts factors, però tal com ha avançat la ciència econòmica, si els posem tots a la coctelera, en podem aconseguir un de ben just. Jo estic per la solidaritat, només caldria, però no pot ser que la Comunitat Valenciana –sent pobre, amb un 88% de renda per càpita– siga aportadora neta. A [Cristóbal] Montoro li semblarà bé, però aquesta situació és inaguantable.

—El deute històric per l'infrafinançament des del 2002, calculat entre 12.000 i 15.000 milions d'euros, haurà d'assumir-lo l'Estat?

—El problema valencià, tal com l'hem catalogat, té quatre potes: el finançament, el deute històric, les inversions de l'Estat –els cinc pressupostos de Rajoy han sigut els pitjors amb diferència, perquè els valencians hem quedat 2.000 milions per sota de la mitjana– i la nostra presència als òrgans espanyols on es prenen les decisions. De moment, segons els experts, el nostre deute històric ascendeix a 12.300 milions d'euros des del 2002. És a dir, que la nostra segona conselleria amb més pressupost és la del pagament del deute, només per darrere de la Conselleria de Sanitat, i per davant de la d'Educació. Per molt que millorara el sistema de finançament, doncs, estaríem atrapats pel deute històric. Nosaltres sabem que l'herència de la mala gestió i de la corrupció ens l'haurem de menjar tots solets, no farem que la resta dels espanyols hagen de pagar el nostre balafiament, estem disposats a sufragar-ho. La part del deute motivada per l'infrafinançament, en canvi, ha de ser reformada, reestructurada o reajustada, com li vulguen dir.

—Si Madrid, Catalunya i les illes Balears també ho demanaren, el Govern espanyol es veuria obligat a eixugar un deute astronòmic. De debò que ho veu factible?

—El 60% del deute que tenim, és deute de l'Estat. Es tractaria de reestructurar-lo i que allò que ens han donat com a FLA, passara a considerar-se finançament ordinari. Si hi ha bona voluntat, hi ha la capacitat de fer-ho. Aquesta mateixa legislatura, Extremadura, amb José Antonio Monago [del PP], ha recuperat el seu deute històric. Hi ha persones del Govern de l'Estat que han parlat amb mi i m'han dit que ho veuen raonable, ni que siga per garantir l'objectiu del dèficit. Nosaltres vam arribar al Consell el mes de juny i la Generalitat ja l'havia superat el límit de dèficit.

—Encara no ha pogut entrevistar-se amb el president Mariano Rajoy, tot i que vostè li ho va demanar en arribar al càrrec. Si no s'afanya, no li donarà temps. Les eleccions són a la cantonada.

«Ara que a la Comunitat Valenciana hi ha un Govern delerós d'establir una relació de normalitat amb Catalunya, el Govern català està pensant de marxar i no es preocupa per coses com aquesta»

—Espere que ens reunim. Al president de Múrcia [del PP] ja l'ha rebut. Si no, seria una asimetria democràtica, una mostra de deslleialtat institucional. Alguns dirigents del PP no han acabat d'entendre l'Estat de les autonomies, i actituds com la de Rajoy evidencien aquesta anormalitat. Alguns presidents hem demanat que es convoque una conferència de presidents autonòmics que analitze problemes tan greus com el català, el del finançament o el dels refugiats. Caldria trobar la manera de cooperar, però la visió jacobina extrema i el nacionalisme excloent de Rajoy ho complica tot.

—Sí que ha mantingut una trobada –a l'estiu, a Menorca– amb el president català, Artur Mas.

—Allò que em sap més greu és que, ara que a la Comunitat Valenciana hi ha un govern delerós d'establir una relació de →

«Els vímets de la cistella del futur són els valors. La societat valenciana ha perdut els valors que sempre ens havien caracteritzat»

→ normalitat amb Catalunya, el Govern català estiga pensant en marxar i no es mostre preocupat per coses com aquesta. És una autèntica llàstima, perquè la principal relació comercial la tenim amb Catalunya, amb molta diferència sobre la següent comunitat autònoma. Tenim molts interessos comuns, especialment en matèria d'infraestructures. Resulta paradigmàtic que hi haja tantíssims quilòmetres d'AVE i no n'hi haja entre la segona i la tercera ciutats d'Espanya.

—Va veure Mas tan allunyat del projecte espanyol com sembla?

—El vaig veure preocupat per la situació social que es viu a Catalunya.

—Pel trencament social?

—Sí. Sincerament, el vaig veure molt preocupat per la divisió de la societat catalana. I, en efecte, pense que això ja s'està produint. Hi ha com dos hemisferis.

—Alberga l'esperança que el president Mas amague un pla B?

—Mai no és tard per dialogar. Aquells que no volien diàleg, ara en tindran dues tasses. Cal fer fora els prejudicis, perquè tant el trencament com l'immobilisme són molt dolents per a Catalunya i per a la resta dels espanyols. Cal anar per la via intermèdia: reformar la Constitució, que ha estat un procés d'èxit evident. Convergència se'n pot sentir molt satisfeta, d'haver-hi participat. Ni Catalunya ni el País Valencià no havien tingut mai de la vida tant d'autogovern. Ara la Constitució ha demostrat les seues insuficiències i és l'hora de reformar-la. Mentrestant, Rajoy i els independentistes es retroalimenten. De fet, aquest problema estava resolt amb l'Estatut que els catalans van votar en referèndum, però el PP va fer servir l'anticatalanisme a la resta d'Espanya per tal d'aprofitar-se'n, electoralment. Els valencians ho sabem prou bé.

—Quina repercussió tindria la independència de Catalunya sobre el País Valencià? No seria positiu que un país amb idèntica llengua i cultura esdevinguera un Estat? No és millor tenir dos pares que un de sol?

—No m'agrada situar-me en aquest escenari, perquè per als valencians, hi hauria més coses negatives que positives. En qüestions econòmiques i culturals, tinc clar que hi hauria una involució.

—El País Valencià contempla accedir a l'euroregió Pirineus-Mediterrània, per tal de potenciar la seua economia? L'actual presidenta és la socialista Francina Armengol. Les Illes, de fet, van accedir-hi a l'època de Jaume Matas.

—El debat sobiranista a Catalunya deixa molts punts fora de l'agenda. Vaig anar-hi en campanya electoral i ni tan sols no es plantejaven de donar suport al *vaixell de la solidaritat*, una proposta que ha fet el Govern valencià [per a l'arribada de refugiats]. És que els catalans fins i tot s'han independitzat de l'agenda política! Jo no sóc qui ha de jutjar quina ha de ser l'agenda catalana, però és ben evident que això ens allunya bastant.

—No troba que l'Espanya federal que proposen els socialistes ha quedat antiquada fins i tot abans de nàixer?

—La democràcia i la convivència és pacte, és acord. No és un tot o res. Nosaltres no diem federalisme o res.

—Què notaria Catalunya a l'Espanya federal que propugna el PSOE?

—El model de finançament i els espais de cooperació serien molt diferents, i la capacitat d'actuació dins del propi territori, molt més elevada. Els països on funciona el federalisme són els més avançats del món, des dels Estats Units fins a Alemanya! El federalisme és una eixida, però no és l'única. Parlem-ne! Encara no hem fet tard, malgrat que el PP ha provat d'enderrocar tots els ponts de diàleg.

—Tornem al País Valencià. En què consisteix el nou model econòmic que pretén articular el Consell?

—Si volem sobreviure, hem de canviar el model econòmic. Durant massa anys, el País Valencià va posar tots els ous a la mateixa cistella, la de l'especulació immobiliària, per comptes d'implementar polítiques d'innovació. Els socialistes valencians, fins i tot quan a Madrid ens deien que "la millor política industrial és la que no existeix", sempre vam apostar per la innovació. Ho vam fer amb Andrés García Reche com a conseller, que ara col·laborarà en la creació de l'agència de la innovació. Hem de fer una segona generació de política industrial, basada en la innovació. Molts dels instituts tecnològics han quedat desfasats i hem de saber adequar-los al moment actual. Ens cal un model basat en la societat del coneixement, la recerca, la innovació i el disseny.

—Quin percentatge d'educació pública i concertada li semblaria raonable tenir el 2019, en acabar el mandat?

—L'objectiu és reduir al màxim el fracàs escolar i augmentar-ne els recursos. L'educació és el pilar fonamental d'aquest govern, no sols com a capacitadora –incidirem molt en la formació professional–, sinó també com a innovadora, generadora de ciutadans crítics, i com a formadora de valors. Els vímets de la cistella del futur són els valors. La societat ha perdut els valors que sempre ens havien caracteritzat: la capacitat, l'emprenedoria i la visió solidària. Per tant, ens cal una regeneració moral.

—Els concerts han de ser totalment gratuïts? O, com va dir el conseller, les escoles que cobren als pares un suplement veuran perillar la subvenció?

—Mantindrem els concerts, però hauran de seguir els paràmetres del servei públic d'educació. I com és lògic, caldrà que la igualtat impere a tots els concerts.

—Ja que parlem de concerts, l'hospital d'Alzira serà de gestió pública a partir del 2018, un cop acabe el període durant el qual se'n fa càrrec el consorci privat Ribera Salud?

L'ANOU, LES CARTERES I LA CORBATA. Detalls del despatx presidencial de Ximo Puig al Palau de la Generalitat. A taula, sempre té a mà alguna anou, i darrere seu, en un racó, la cartera vella que l'ha acompanyat tota la vida i una de més nova. I la corbata, que el president es desfà així que pot.

—Avaluarem com toca la gestió privada de la sanitat pública, perquè els controls han estat mínims. Ningú no ens ha explicat mai de manera acurada què ha significat la privatització dels hospitals públics. Un cop feta l'avaluació, caldrà garantir un servei públic el més eficient possible i que no distingesca els malalts pel seu color.

—Vostè va comprometre's a fer una Conselleria de Turisme a Benidorm.

—Aquest govern és fruit del pacte, d'un acord, i no ha sigut possible. Amb tot, les competències de turisme –a través de l'Agència Valenciana de Turisme– estan adscrites a Presidència, i a Benidorm hi haurà una seu del Consell.

—El sector de la cultura també troba a faltar una conselleria estrictament centrada en ella.

—He de reconèixer que m'agradaria molt que hi haguera una Conselleria de Cultura en exclusiva, però l'actual conseller és una persona amb una gran sensibilitat envers la cultura. Ho farà bé.

—En cas d'un canvi de govern a l'Estat, quina seria la seua primera reivindicació en matèria cultural? Com pot ser que el Palau de les Arts, el museu Sant Pius V o l'IVAM reben moltíssims menys diners que uns altres aparadors culturals de Madrid i Barcelona?

—El problema valencià també és això. La invisibilitat inclou tots els àmbits, des de la cultura fins la política energètica, quan no es calcula què significarà la pujada d'un cànon en el sector de la ceràmica o de la indústria manufacturera. Aquestes decisions també són un menyspreu als valencians, i la negativa del PP a traslladar temporalment la Dama d'Elx perquè s'exposse a la seua ciutat d'origen, com ja va passar en temps de Rodríguez Zapatero... En un estat federal, la Dama estaria residenciada a un museu ibèric ubicat a Elx. Per què tots els museus de caràcter estatal han de concentrar-se a Madrid?

—La Generalitat està en condicions d'aturar el procés de venda de la Ciutat de la Llum que va dictaminar la UE?

—La Ciutat de la Llum és la prova de la mala gestió, del desficaci anterior. Va costar prop de 300 milions d'euros, i →

Podem dins del Consell? «El Govern està bé com està, és sòlid i l'hem elegit per a quatre anys. Cadascú va decidir on volia ser»

→ després, el manteniment i les subvencions als rodatges podrien haver suposat uns 300 milions més. Ho sabrem ben aviat. És una barbaritat! El Tribunal de la Competència de la Unió Europea ha instat que se subhaste, i per 19 milions d'euros qualsevol podria quedar-se-la i fer amb ella allò que li vinguera de gust. Això va decidir el Govern de Fabra, [José] Ciscar i [Isabel] Bonig. Si hi haguera hagut voluntat d'establir una negociació, haurien fet allò que estem fent nosaltres ara: mirar de salvar els mobles *in extremis*. A Europa ens han dit que hi havia unes altres solucions, però que hem fet tard. Ens neguem a perdre 300 milions i que els estudis deixen de destinar-se a la seua finalitat. Hem demanat temps, perquè volem convertir la Ciutat de la Llum en la palanca que impulse l'audiovisual valencià i espanyol.

—Com a alcalde de Morella va fer que el seu Ajuntament s'adherira a l'Institut Ramon Llull, de promoció de la cultura catalana. El Govern de progrés balear també ho va fer. S'hi sumarà la Generalitat Valenciana, a partir d'ara?

—En un procés de normalització de relacions amb els territoris veïns, és una de les coses que hauria de produir-se. Ens convé bastir espais comuns perquè els nostres creadors i intel·lectuals, les nostres indústries culturals, es projecten cap al món, però el factor català, el conflicte català, ho enterboleix. Fins que no trobem una nova fórmula d'estabilitat institucional, haurem de col·laborar a través de l'Acadèmia [Valenciana de la Llengua].

—A Morella el consistori també ha permès la recepció de TV3, malgrat els impediments dels governs de Camps i Fabra. A la resta del país no es veurà fins que hi haja una altra radiotelevisió valenciana que permeta la reciprocitat?

—Estic plenament convençut que l'any 2016 tindrem Canal 9 i que aleshores serà possible de posar en marxa la reciprocitat. Cal començar a parlar-ne, per tal de consensuar la manera de fer-ho possible, sense deixar de banda IB3.

—Mentre arriba o no arriba el nou Canal 9, si el PP abandona el Govern estatal i ACPV reconnecta el senyal de manera unilateral, la Generalitat Valenciana clausurarà les emissions?

—La Generalitat Valenciana no denunciarà les emissions de TV3 al País Valencià, però vol mantenir una posició de diàleg permanent. En aquest moment, l'àmbit institucional està clarament posicionat en favor de la reciprocitat.

—Una de les darreres –i més polèmiques– lleis aprovades per l'anterior Govern va ser la referent a les senyes d'identitat. Els grups que llavors eren a l'oposició van assegurar que la derogarien de seguida. Quan ho faran?

—[*Guarda silenci però assenteix.*] Qualsevol llei que faça servir la identitat per a dividir els valencians ha de tenir els dies comptats. Nosaltres, en aquesta matèria, només volem les lleis justes, les estrictament necessàries. Ni una més.

—Aquest és el seu primer Nou d'Octubre com a president. Què li ha semblat la decisió de l'alcalde de València, Joan Ribó, d'alterar el recorregut de la processó cívica perquè la Senyera no entre a la catedral?

—És una decisió que ha pres el Govern de la ciutat de València i que respecte. Hi mantinc una relació excepcional.

—Li ha agradat, aquesta decisió?

—La respecte, tot i que aquest dia, el Nou d'Octubre, també té el seu vessant religiós, perquè no oblidem que el rei Jaume I... Jo seria partidari d'un *Te Deum* més ecumènic, però és un tema que no em correspon. La separació entre l'Església i l'Estat, hi ha de ser, però separació no pot significar indiferència o anticlericalisme.

—Fa l'efecte que vostè i el senyor Ribó es duen la mar de bé. Vaja, fins i tot molt millor que al seu dia el president Lerma i l'alcalde Pérez Casado.

—Bé, el Govern de Lerma va fer molt per València. Entre més coses, el projecte d'enjardinament del llit vell del riu Túria, el clavegueram o el Palau de la Música. Siga com siga, m'agradaria que la connexió de la ciutat amb el país fóra molt més explícita que no ho ha sigut fins ara.

—D'ací poc s'obrirà el sumari del *cas Imelsa*, la trama de corrupció vinculada a la Diputació de València. Li fa por que resulte imputat algun càrrec socialista?

—No, en absolut. No em fa por.

—Si n'hi haguera cap, actuaria de seguida?

—De segur que sí, però no crec que passe. En tot cas, vull recordar que va ser el president Lerma, qui va expulsar Rafael Blasco del Consell per corrupte.

—Parla de la invisibilitat valenciana, però el 16 de setembre es va prendre en consideració la reforma de l'Estatut valencià, i dels 110 diputats del PSOE, n'hi havia 20...

—Potser n'eren més, però a causa de l'ordre del dia, la majoria estaven dinant. Com tantes altres vesprades, al Congrés no hi havia molta gent.

—La presència d'un grup Compromís-Podem al Congrés ajudaria a la visibilitat dels valencians?

—Estic d'acord amb tot allò que valencianitze el Congrés. Cap problema.

—Encara que tingueren més vots i diputats que no el PSPV-PSOE?

—Això no passarà. A més, el PSPV ha valencianitzat el PSOE. Hem aconseguit que el grup done suport a un nou finançament per als valencians i hem presentat recursos al Tribunal Constitucional, cosa que un grup petit no pot fer. És millor un PSOE fort –un partit gran amb una visió cada vegada més federal– que no un grup propi valencià, però més menut.

—Li agradaria que Podem s'implicara en la governabilitat del País Valencià, tot entrant en el Consell?

—El Govern està bé com està, és sòlid i l'hem elegit per a quatre anys. Cadascú va decidir on volia ser, i si hi haguera d'haver cap reajustament, m'agradaria que fóra mínim.

—Quan a Pedro Sánchez, el líder del PSOE, li pregunten si pactaria amb Podem, sempre respon igual: "I per què no amb Ciutadans?" Quines repercussions tindria la segona opció sobre la política valenciana?

—El futur passa pel diàleg, i el PSOE pot parlar amb tothom. No serem maniqueistes. Ara bé, el PSPV té una visió de la jugada valenciana. Hem prioritzat la governabilitat de la Comunitat Valenciana. El PSPV li dóna ple suport al Consell: volem reflotar l'autogovern, una eixida cap al futur en termes econòmics i morals. Ens correspon impulsar el renaixement del País Valencià i que aquest vaixell arribe a bon port. •

El president de la Generalitat, Ximo Puig, i la vice-presidenta, Mónica Oltra, reben l'Associació de Víctimes de l'Accident de Metro del 3 de Juliol a la porta del Palau. Va ser l'1 de juliol, l'endemà de la presa de possessió del nou Consell.

100 dies sense deixar de girar fulls

Després de 20 anys ininterromputs de governs del PP, el nou Consell ha dedicat els seus primers 100 dies a avaluar, portes endins, l'estat real de la situació. Portes enfora, s'han pres mesures de xoc i unes altres de gratuïtes però enormement simbòliques.

Ximo Puig va prometre el càrrec de president el 28 de juliol. El 29, va nomenar els integrants del seu gabinet, que van prendre possessió l'endemà, 30 de juliol, i l'1 de juliol, tal com havia promès, va rebre al Palau de la Generalitat Valenciana –acompanyat de la vice-presidenta, Mónica Oltra– una representació de l'Associació de Víctimes de l'Accident de Metro del 3 de Juliol.

La imatge contenia una elevada càrrega simbòlica. Després de vora nou anys exigint de ser atesos pel Consell, els familiars de les víctimes no sols eren rebuts per la porta gran, sinó que, a més, obtenien les respostes llargament desitjades: sobretot, el perdó de la institució pel "dany moral infligit" –com va dir Puig– i la reobertura de la comissió d'investigació de les Corts, que l'agost del 2006, poc després de la tragèdia, va celebrar-se en un tres i no res i fou absolutament teledirigida pels diputats d'un PP que disposava de majoria absoluta.

Puig tenia clar que, en cas d'arribar al poder, la primera trucada seria als familiars de les víctimes de l'accident, que el dia 3 de cada mes es concentraven en silenci al bell mig de València, en plena →